

Quantes vegades haigues pensat, joh tortosí!, en quina deu sè la causa de que pobles de vida tan llarga com lo nostre, de situació més privilegiada que'l nostre i provits de riqueses més abundants que'l nostre, no haiguen alcançat la glòria, la fama, l'esplendor i prosperitat iguals als alcançats per Tortosa, t'hauràs trobat en que la causa, la font d'aquells majós esplendor i glòria i prosperitat i fama, estan al COR del nostre poble, estan en que Tortosa ha estimat més, estan en que'ls tortosins hem viscut mes enamorats, que'ls fills d'aquells atres pobles que no han pogut alcançar-mos al recorre'l camí de les grandeses.

Per haber estimat és gran Tortosa.

Es sabut que'l ritme de la vida dels pobles, com la dels individus, recibix l'impuls del cor.

S'accelera o retarda aquell ritme, segons lo cor batega en més o menos força, això és, segons estime en més o menos intensitat.

Quan més digne, quan més excels és lo subjecte estimat, lo ritme de la vida és més enèrgic, és més ample, és més viu, l'activitat del poble és més feconda, per que la salut és més robusta, i allavons lo poble creix, se perfecciona, s'enoblix, i esta noblesa i aquell perfeccionament, la Història'ls plasma en monuments il·lustres, que són glorificació perpètua d'aquell poble enamorat.

Mes quan lo poble està mancat d'amor, o quan té la desgràcia d'enamorar-se d'algo no digne, lo ritme's retarda, para'l pòls i vé l'atacament. La falta d'Ideals nobles produix un alto en lo bategà del cor popular, pronte esdevé la mort, i encara que'l poble quede, queda com queda'l cadàver de cos present, a punt de sè minjat pels cucs de les envejés, de sè destrossat per les violències, de sè aniquilat per l'embrutiment, acabant en que algun

Estimem-la, adorem-la...

torrenteres de vida i de llum esplendorosa.

Dos amors joguinejen constantment sobre cada una de nostres gestes.

L'amor de benevolença de la Mare de Déu Santíssima, reciprocant al amor d'agraïment i veneració abnegada dels tortosins.

Resumí en curtes paraules tots los fets històrics que són prova d'esta amorosa reciprocitat, és menos fàcil que condensà les bullidores aigües del immortal Ebre i fer-les cabre dins d'una carabaceta de pelegrí.

Per això, desistint de repetí lo que còmodament podeu llegí a les històries i anals gloriosos del nostre Poble, vos convido a que, en l'esperit, pasejéssim pels carrés de nostra Ciutat, surtiguéssim a les afores i, triscant alegrement per les aspres serralades de la contornada, recordéssim les incontables capelletes, ermites i iglésies que'ls tortosins han erigit en honor de la Verge Santa Maria, baix les més dolces advocacions.

Si aquí's glorifica a la Mare de Déu de la «Veritat», del «Romeu» i de la «Creuera», allà és

la adoració a la de la «Llet», de la «Providència» i de «Montserrat».

Si entre nuvols, a les serres, mos agenollem als peus de la Mare de Déu del «Coll del Alba» i als de la dels «Àngels» a la Petja, baix, a rans del riu, rendim lo cor a la Mare de Déu del «Palau» i a la de «Vall vert» i de la «Rosa».

Si'ls mariners, al passà per Font de Quinto, avans de saltà les Goles del Ebre, s'encomanen a la «Verge del bon Viafje», los riberencs, per a implorà protecció contra les tercianes, la invoquen a «Solicria».

Si a Bilem té la Verge de l'«Oliva» un reliquiari, als Prats la de l'«Aldea» hi té un magnífic trono, des de'l que apaga la set dels camps i encén los cors en amor i agraïment.

Moltes més eren les joies marianes que'ls tortosins tenien espargides per tota la ciutat i ses rodalies, pero en les mencionades sobra per a demostrà que si la característica del amor són les obres, per les dels fills de Tortosa se coneix l'amor que tenim a la Mare de Déu, i si algú fos capàs de duplà d'este amor, per la valua humil d'aquelles manifestacions de carinyo, que entre a la Sèu, allí trobarà la més soberana prova d'amor filial; en aquella admirable fàbrica podrà vore un cel, creat aposta pels tortosins, per a que en ell la Verge Santa Maria brille com a única esplendent i encisadora estrella.

I la millò prova de que l'amor dels tortosins a la Reina de cel i terra ha sigut sempre gran, està en la manera de sè correspost per la Celestial Senyora.

¿Qui no sent carns frets d'emoció al recordà la nit d'Xosa, en que exèrcits de querubins, amprant-li a la Lluna los seus més argentats raïos, construïren inefable escalinata, de la que n'eren graons los més repapillents estels de la sideral bóveda, per la que, obertes de par en par les portes de la glòria, entre clarrors de riallera aurora i arrebolos de posta de sol bella, acompanyada dels Apòstols Pere i Pau, i de llegendes d'àngels i serafins, des de'l trono en que s'assenta al costat de la Trinitat Beatíssima, devallà del cel plena de gràcia i majestat la Mare de Déu, a la sola fi de premià l'amor de Tortosa, dixant-li com a pinyó de la seua estimació lo Tresor immens, la fòia de més imponderable valor, la SACRATÍSSIMA CINTA, teixida en

les seues puríssimes mans i santificada en lo contacte íntim del seu Cos Virginal, i en la Cinta sagrada, la font innagotable de les nostres venturres, la raïl de totes les nostres glòries i grandeses?

¿Pot donar-se prova més gran d'amor que la que la Santíssima Verge ha donat als tortosins, recompensa esplèndida a la seua abnegada estimació? ¿Voleu millò demostració de la reciprocitat amorosa entre la Mare de Déu i'l poble tortosí?...

Si al evocà'l passat gloriós i comparà les preterites grandeses en la «misèria» d'avui, sentiuvos aclaparats pel pessimisme, recordeu que Túbal, fill de Jafet, en la barca de blanques i unflades veles en que va vindre a fundà a Tortosa, va portar-mos lo «talisman» que va salvà a son jaio'l Patriarca Noé del Universal Diluvi: la FE.

Recordeu que, inspirades per esta FE, aquelles heròiques Matrones, mares dels nostres avanpassats, van escriure la pàgina gloriosa, no borrada pels sigles, al Portal dels Romeus, confirmada en la Carta Puebla i sellada a la Pedra insigne conservada als Claustros de la nostra Sèu.

Recordeu que l'amor dels tortosins, engendrat per aquella FE, va moure a la Reina del Cel i Terra a regalar-mos lo divi Tressor, lo Cingul Sacratíssim.

I si'l mancamet d'amor que avui al món corseca, si l'egoisme i les envejés, i la misèria i l'avarícia i la cobardia que sustraqueijen al univers, amenassaven quarteijà'ls fonaments de la nostra gloriosa Història, acudim a la nostra Mare, agenollemos als seus peus, amparemos en la seua Sagrada Cinta, i... «sursum corda», que Ella inundarà d'amor a la nostra Tortosa,

Ella encendrà en nostres cors volcans de Caritat i de Justícia, i Ella infundirà en natros lo necessari braó per a que, inspirats en les santes ensenyances del sen Fill Cristo, realisèssim gestes tals, que obliguen a la posteritat a exclamà: Tortosa no ha dixat de sè la muntanya gloriosa de centurries, que té per sòcul lo Cor amorosíssim de la seua Patrona Excelsa, la Mare de Déu de la Cinta.

Vida i glòria.

Joan Moreira

Tortosa, agost de 1947.

